

**ਰਾਜ ਵਿੱਦਿਅਕ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ (ਐਸ. ਸੀ. ਈ. ਆਰ. ਟੀ.) ਪੰਜਾਬ, ਮੁਹਾਲੀ**  
**STATE COUNCIL OF EDUCATIONAL RESEARCH AND TRAINING (S.C.E.R.T.)**  
**PUNJAB, MOHALI**

**ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਖੋਜ ਪ੍ਰੀਖਿਆ – 2023**  
**Punjab State Talent Search Examination – 2023**  
**ਜਮਾਤ ਦਸਵੀਂ (CLASS – X)**

Time : 3 Hours	Max. Marks : 180	ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ	ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 180
<b>Instructions for Candidates :</b>  1. This exam is in <b>two</b> parts.  2. <b>Part – I</b> is related to <b>Mental Ability Test</b> which consists of <b>90</b> questions.  3. <b>Part – II</b> relates to <b>Scholastic Aptitude Test</b> which consists of <b>90</b> questions relating to <b>three</b> subjects listed below :  (i) <b>Science</b>  (ii) <b>Mathematics</b>  (iii) <b>Social Studies</b>  4. Each question carries <b>one</b> mark. <b>All questions are compulsory.</b>  5. You have been provided with an Answer Sheet (OMR) for this question paper. Darken the correct option of each question in the Answer Sheet (OMR) with <b>black/blue ball pen.</b>  6. Rough work may be done on the blank space provided for this purpose.  7. <b>There is no negative marking in the test.</b>  8. Do not use white fluid on OMR (Answer Sheet).  9. <b>Half an hour extra should be given to Physically Handicapped candidates only.</b>		<b>ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ :</b>  1. ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ।  2. ਭਾਗ – ਪਹਿਲਾ ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 90 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ।  3. ਭਾਗ – ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਨਿਮਨ ਦਰਸਾਏ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ 90 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ :  (i) ਸਾਇੰਸ  (ii) ਗਣਿਤ  (iii) ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ  4. ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਕ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।  5. ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਲਈ ਇੱਕ ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ (ਓ.ਐਮ.ਆਰ.) ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਨੂੰ ਕਾਲੇ/ਨੀਲੇ ਬਾਲ ਪੈਨ ਨਾਲ ਭਰ ਕੇ ਦਰਸਾਓ।  6. ਕੱਚਾ ਕੰਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।  7. ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਰਿਣਾਤਮਕ (ਨੈਗੇਟਿਵ) ਮਾਰਕਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।  8. ਓ.ਐਮ.ਆਰ. (ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ) ਉੱਪਰ ਵਾਈਟ ਫਲਿਊਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।  9. ਕੇਵਲ ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਲਾਂਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੱਧ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।	

**ROUGH WORK / ਕੱਚਾ ਕੰਮ**

(3)

**MENTAL ABILITY**

**Direction (Q. No. 1-8) :**

There is a number/letter series following a pattern. One place is left blank. Find out the **correct** answer from options :

1. 0.6, 3.6, 10.2, 33.6, 137.4, .....  
(1) 629 (2) 636  
(3) 690 (4) 698
2. 1, 0, 3, 2, 5, 6, 7, 12, 9, .....  
(1) 20 (2) 21  
(3) 18 (4) 16
3. 198, 194, 185, 169, .....  
(1) 92 (2) 112  
(3) 136 (4) 144
4. 57, 711, 1113, 1317, 1719, .....  
(1) 2123 (2) 1911  
(3) 1923 (4) 2023
5. SHG, RIF, QJE, PKD, .....  
(1) NME (2) NLB  
(3) OLE (4) OLC
6. J2Z, K4X, I7V, ?, H16R, M22P  
(1) L11T (2) L11S  
(3) L12T (4) L12S
7. 7, 8, 18, 57, ?, 1165  
(1) 228 (2) 232  
(3) 224 (4) 174
8. WFB, TGD, QHG, .....  
(1) NIJ (2) NIK  
(3) NJK (4) PJK

**ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ**

**ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1 - 8) :**

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਕ/ਅੱਖਰ ਲੜੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਅੰਕਾਂ/ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਲੜੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

1. 0.6, 3.6, 10.2, 33.6, 137.4, .....  
(1) 629 (2) 636  
(3) 690 (4) 698
2. 1, 0, 3, 2, 5, 6, 7, 12, 9, .....  
(1) 20 (2) 21  
(3) 18 (4) 16
3. 198, 194, 185, 169, .....  
(1) 92 (2) 112  
(3) 136 (4) 144
4. 57, 711, 1113, 1317, 1719, .....  
(1) 2123 (2) 1911  
(3) 1923 (4) 2023
5. SHG, RIF, QJE, PKD, .....  
(1) NME (2) NLB  
(3) OLE (4) OLC
6. J2Z, K4X, I7V, ?, H16R, M22P  
(1) L11T (2) L11S  
(3) L12T (4) L12S
7. 7, 8, 18, 57, ?, 1165  
(1) 228 (2) 232  
(3) 224 (4) 174
8. WFB, TGD, QHG, .....  
(1) NIJ (2) NIK  
(3) NJK (4) PJK

( 4 )

**Direction (Q. No. 9-13) :**

Find the wrong/odd number or term from the given series/numbers :

9. 15, 16, 22, 29, 45, 70  
(1) 16 (2) 22  
(3) 29 (4) 45

10. 6, 15, 35, 77, 165, 221  
(1) 15 (2) 35  
(3) 77 (4) 165

11. 2, 6, 24, 96, 285, 568, 567  
(1) 6 (2) 24  
(3) 96 (4) 285

12. (1) Zebra (2) Lion  
(3) Horse (4) Tiger

13. (1) 392 (2) 326  
(3) 414 (4) 248

**Direction (Q. No. 14-16) :**

According to the specific pattern fill the blank spaces of letter series in the following questions :

14. ipi\_upog\_pig\_pogi\_ \_g  
(1) igpgg (2) puigp  
(3) giupi (4) upgii

15. bca\_c\_db\_db\_dbc\_bca  
(1) daaca (2) dabca  
(3) acabd (4) cdcab

16. mn\_no\_qop\_rsp\_rs\_u  
(1) opqrs (2) opqqt  
(3) orpst (4) opqpt

17. Taz Mahal is related to Love in the same way as Jallianwala Bag is related to :  
(1) Amritsar (2) Martyrdom  
(3) War (4) Punjab

**ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9 - 13) :**

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗਲਤ/ਵੱਖਰਾ ਅੰਕ ਜਾਂ ਪਦ ਚੁਣੋ :

9. 15, 16, 22, 29, 45, 70  
(1) 16 (2) 22  
(3) 29 (4) 45

10. 6, 15, 35, 77, 165, 221  
(1) 15 (2) 35  
(3) 77 (4) 165

11. 2, 6, 24, 96, 285, 568, 567  
(1) 6 (2) 24  
(3) 96 (4) 285

12. (1) Zebra (2) Lion  
(3) Horse (4) Tiger

13. (1) 392 (2) 326  
(3) 414 (4) 248

**ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14 - 16) :**

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਖਰ ਲੜੀਆਂ ਕਿਸੇ ਤਰਤੀਬ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ। ਤਰਤੀਬ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਠੀਕ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

14. ipi\_upog\_pig\_pogi\_ \_g  
(1) igpgg (2) puigp  
(3) giupi (4) upgii

15. bca\_c\_db\_db\_dbc\_bca  
(1) daaca (2) dabca  
(3) acabd (4) cdcab

16. mn\_no\_qop\_rsp\_rs\_u  
(1) opqrs (2) opqqt  
(3) orpst (4) opqpt

17. ਜਿਵੇਂ ਤਾਜ ਮਹਿਲ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੈ?  
(1) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (2) ਸ਼ਹੀਦੀ  
(3) ਜੰਗ (4) ਪੰਜਾਬ

(5)

18. Flower is related to Petal in the same way as Book is related to :

- (1) Page (2) Content  
(3) Library (4) Author

19. Choose the word which is different from the other words in the group ?

- (1) Ginger (2) Onion  
(3) Coriander (4) Beetroot

20. In a certain code language 'MINERAL' is written as 'QRSTUUVW' and 'SOUND' is written as 'ABCSD' then how will 'READER' can be written in same code ?

- (1) SBF EFS (2) UTVDTU  
(3) TUDVUT (4) QZDCDQ

21. In a certain code language 'REQUEST' is written as 'S2R52TU', How can 'ACID' is written in that code language ?

- (1) 1394 (2) 1C94  
(3) 1D3E (4) B3J4

22. If 'DRIVER' is coded as '12' and 'PEDESTRIAN' is coded as '20', then what is the code for 'CAR' ?

- (1) 3 (2) 6  
(3) 8 (4) 12

23. If 'sky' is called 'star', 'star' is called 'cloud', 'cloud' is called 'earth', 'earth' is called 'tree', 'tree' is called 'book', then where do the birds fly ?

- (1) cloud (2) sky  
(3) star (4) tree

24. In certain code language

'il be pee' = roses are blue,

'sik hee' = red flowers,

'pee mit hee' = flowers are vegetables,

Then which word is used for 'red' ?

- (1) sik (2) hee  
(3) be (4) flowers

18. ਜਿਵੇਂ ਫੁੱਲ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਪੱਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੈ?

- (1) ਪੇਜ (2) ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ  
(3) ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ (4) ਲੇਖਕ

19. ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ ਜੋ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇ:

- (1) ਅਦਰਕ (2) ਪਿਆਜ਼  
(3) ਧਨੀਆ (4) ਚੁਕੰਦਰ

20. ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਕੋਡ ਵਿੱਚ 'MINERAL' ਨੂੰ 'QRSTUUVW' ਅਤੇ 'SOUND' ਨੂੰ 'ABCSD' ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'READER' ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ?

- (1) SBF EFS (2) UTVDTU  
(3) TUDVUT (4) QZDCDQ

21. ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਕੋਡ ਵਿੱਚ 'REQUEST' ਨੂੰ 'S2R52TU', ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਕੋਡ ਵਿੱਚ 'ACID' ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ?

- (1) 1394 (2) 1C94  
(3) 1D3E (4) B3J4

22. ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਕੋਡ ਵਿੱਚ 'DRIVER' ਨੂੰ '12' ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ 'PEDESTRIAN' ਨੂੰ '20' ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਕੋਡ ਵਿੱਚ 'CAR' ਦਾ ਕੋਡ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ?

- (1) 3 (2) 6  
(3) 8 (4) 12

23. ਜੇਕਰ 'ਆਸਮਾਨ' ਨੂੰ 'ਤਾਰਾ', 'ਤਾਰਾ' ਨੂੰ 'ਬੱਦਲ', 'ਬੱਦਲ' ਨੂੰ 'ਧਰਤੀ', 'ਧਰਤੀ' ਨੂੰ 'ਦਰੱਖਤ', 'ਦਰੱਖਤ' ਨੂੰ 'ਕਿਤਾਬ' ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪੰਛੀ ਕਿੱਥੇ ਉੱਡਦੇ ਹੋਣਗੇ ?

- (1) ਬੱਦਲ (2) ਆਸਮਾਨ  
(3) ਤਾਰਾ (4) ਦਰੱਖਤ

24. ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਭਾਸ਼ਾ ਕੋਡ ਵਿੱਚ

'il be pee' = roses are blue,

'sik hee' = red flowers,

'pee mit hee' = flowers are vegetables,

ਤਾਂ 'red' ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ?

- (1) sik (2) hee  
(3) be (4) flowers

25. Which of the following word can **not** be formed from the letters of the word 'INFRASTRUCTURE' ?

- (1) RESTRAIN (2) FRACTURE  
(3) CHARTER (4) NATURE

26. Which of the following word can be formed from the letters of the word 'DEMOCRACY' ?

- (1) SECRACY (2) MICRO  
(3) MARCY (4) DEMON

27. Arrange the following words in the sequence as per dictionary order :

- (i) protein (ii) problem  
(iii) proverb (iv) property

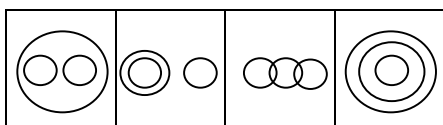
(v) project

- (1) i, ii, iv, v, iii (2) ii, i, v, iv, iii  
(3) ii, i, iv, v, iii (4) ii, v, iv, i, iii

28. Which word from the following words is at third place when arranged in dictionary order ?

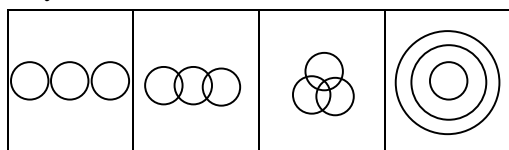
- (1) INTENSE (2) INTELLECT  
(3) INTEND (4) INTELLIGENT

29. Which of the following diagram best depicts the relationship between Room, Window, Door ?



- (1) (2) (3) (4)

30. Which of the following diagram best depicts the relationship between Teachers, Players and Graduate ?



- (1) (2) (3) (4)

25. ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ ਜੋ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 'INFRASTRUCTURE' ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਹੈ।

- (1) RESTRAIN (2) FRACTURE  
(3) CHARTER (4) NATURE

26. ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ ਜੋ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 'DEMOCRACY' ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ।

- (1) SECRACY (2) MICRO  
(3) MARCY (4) DEMON

27. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :

- (i) protein (ii) problem  
(iii) proverb (iv) property

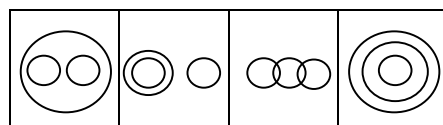
(v) project

- (1) i, ii, iv, v, iii (2) ii, i, v, iv, iii  
(3) ii, i, iv, v, iii (4) ii, v, iv, i, iii

28. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਤੀਸਰੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਆਵੇਗਾ ?

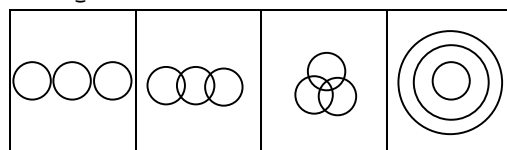
- (1) INTENSE (2) INTELLECT  
(3) INTEND (4) INTELLIGENT

29. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਚਿੱਤਰ ਕਮਰਾ, ਖਿੜਕੀ ਅਤੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ?



- (1) (2) (3) (4)

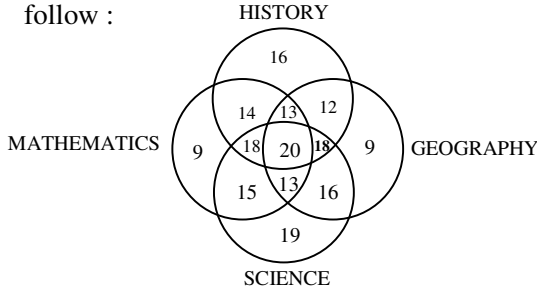
30. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਚਿੱਤਰ ਅਧਿਆਪਕ, ਖਿਡਾਰੀ ਅਤੇ ਗਰੈਜੂਏਟ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ?



- (1) (2) (3) (4)

**Direction (Q. No. 31-34) :**

In the following diagram, study the diagram carefully and answer the questions that follow :



31. The number of students, who took any three of the above subjects was ?  
 (1) 62 (2) 63  
 (3) 64 (4) 68
32. The number of students in total, who took History or Mathematics or Science was ?  
 (1) 183 (2) 190  
 (3) 424 (4) 430
33. The number of students in total, who took both History and Geography among other subjects was ?  
 (1) 62 (2) 65  
 (3) 66 (4) 63
34. Which subject was taken by the largest number of students ?  
 (1) Mathematics (2) Science  
 (3) History (4) Geography

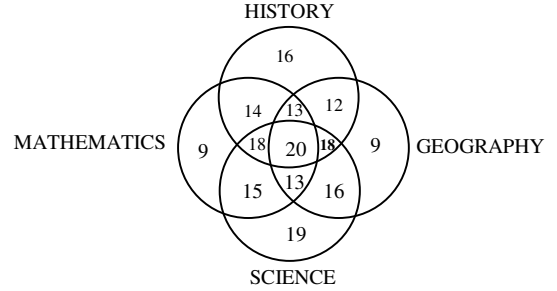
**Direction (Q. No. 35-36) :**

If  $R = +$ ,  $S = -$ ,  $U = \div$ ,  $T = \times$ ,  $V = =$ ,  $W = >$ ,  $X = <$ , then which one from the following is **correct** ?

35. (1) 30 R 6 U 2 W 4 T 3  
 (2) 30 S 6 S 2 X 4 T 3  
 (3) 30 S 6 U 2 U 4 V 3  
 (4) 30 U 6 R 2 W 4 T 3

**ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 31 - 34)**

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਚਿੱਤਰ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:



31. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੱਸੋ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇ ਲਏ ਹੋਣ ?  
 (1) 62 (2) 63  
 (3) 64 (4) 68
32. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੱਸੋ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਗਣਿਤ ਜਾਂ ਸਾਇੰਸ ਵਿਸ਼ਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇ ?  
 (1) 183 (2) 190  
 (3) 424 (4) 430
33. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੱਸੋ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਭੂਗੋਲ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਿਆ ਹੋਵੇ ?  
 (1) 62 (2) 65  
 (3) 66 (4) 63
34. ਕਿਹੜਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਲਿਆ ਹੈ ?  
 (1) ਗਣਿਤ (2) ਸਾਇੰਸ  
 (3) ਇਤਿਹਾਸ (4) ਭੂਗੋਲ

**ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 35 - 36)**

ਜੇਕਰ  $R = +$ ,  $S = -$ ,  $U = \div$ ,  $T = \times$ ,  $V = =$ ,  $W = >$ ,  $X = <$ , ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਕਥਨ ਚੁਣੋ :

35. (1) 30 R 6 U 2 W 4 T 3  
 (2) 30 S 6 S 2 X 4 T 3  
 (3) 30 S 6 U 2 U 4 V 3  
 (4) 30 U 6 R 2 W 4 T 3

36. (1) 20 U 4 R 4 X 2 T 3  
(2) 20 S 4 U 4 V 2 T 3  
(3) 20 T 4 U 4 U 2 X 3  
(4) 20 R 4 U 4 S 2 W 3
37. If  $S = -$ ,  $P = \div$ ,  $Q = \times$ ,  $R = +$ , then find the value of :  
 $18 Q 12 P 4 R 5 S 6 = ?$   
(1) 53 (2) 59  
(3) 63 (4) 65
38. The total number of digits used in numbering the pages of a book having 366 pages is :  
(1) 732 (2) 990  
(3) 1098 (4) 1305
39. If 100 cats kill 100 mice in 100 days, then 4 cats kill 4 mice in how many days ?  
(1) 1 (2) 4  
(3) 40 (4) 100
40. There are deer and peacocks in a zoo. By counting heads they are 80. The number of their legs in 200. How many peacocks are there ?  
(1) 20 (2) 30  
(3) 50 (4) 60
41. A man was facing West. He turns  $45^\circ$  in the clockwise direction and then another  $180^\circ$  in the same direction and then  $270^\circ$  in the anticlockwise direction. Which direction is he facing now ?  
(1) South (2) South-West  
(3) West (4) North-West
42. Amit walked 30 meters toward East, took a right turn and walked 40 meters. Then he took a left turn and walked 30 meters. In which direction is he now from the starting point ?  
(1) South (2) North-East  
(3) East (4) South-East
36. (1) 20 U 4 R 4 X 2 T 3  
(2) 20 S 4 U 4 V 2 T 3  
(3) 20 T 4 U 4 U 2 X 3  
(4) 20 R 4 U 4 S 2 W 3
37. ਜੇ  $S = -$ ,  $P = \div$ ,  $Q = \times$ ,  $R = +$  ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪਤਾ ਕਰੋ :  
 $18 Q 12 P 4 R 5 S 6 = ?$   
(1) 53 (2) 59  
(3) 63 (4) 65
38. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ 366 ਪੰਨੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ?  
(1) 732 (2) 990  
(3) 1098 (4) 1305
39. ਜੇਕਰ 100 ਬਿੱਲੀਆਂ ਨੇ 100 ਚੂਹੇ 100 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਹੋਣ, ਤਾਂ 4 ਬਿੱਲੀਆਂ ਨੇ 4 ਚੂਹੇ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰਨਗੀਆਂ ?  
(1) 1 (2) 4  
(3) 40 (4) 100
40. ਕਿਸੇ ਚਿੜੀਆ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹਿਰਨ ਅਤੇ ਮੋਰ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 80 ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 200 ਹੈ। ਤਾਂ ਚਿੜੀਆ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੋਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ?  
(1) 20 (2) 30  
(3) 50 (4) 60
41. ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਘੜੀ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ  $45^\circ$  ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਬਾਰਾ ਉਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ  $180^\circ$  ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਘੜੀ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਉਲਟ  $270^\circ$  ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਸਦਾ ਮੂੰਹ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਹੈ ?  
(1) ਦੱਖਣ (2) ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ  
(3) ਪੱਛਮ (4) ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮ
42. ਅਮਿਤ ਪੂਰਬ ਵੱਲ 30 ਮੀਟਰ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਹ ਸੱਜੇ ਮੁੜ ਕੇ 40 ਮੀਟਰ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਦੋਬਾਰਾ ਖੱਬੇ ਮੁੜ ਕੇ 30 ਮੀਟਰ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਰੰਭਿਕ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ?  
(1) ਦੱਖਣ (2) ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ  
(3) ਪੂਰਬ (4) ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ



43. Kailash walks 3 km to East and turns South and walks 4 km. Again turns West and walks 6 km. How far is he from the starting point ?
- (1) 7 km (2) 6 km  
(3) 5 km (4) 4 km

**Direction (Q. No. 44-48) :**

Read the following information carefully to answer the questions that follow :

Rohit, Kunal, Ashish and John are students of a school. Three of them say far from school and one near it. Two study in class 8th, one in class 7th and one in class 6th. They study Hindi, Mathematics, Social Science and Science. One is good at all the four subjects while another is weak in all of these. Rohit stays far from school and is good at Mathematics only, while Kunal is weak in Mathematics only and stays close to school. Neither of these two nor Ashish studies in class 6th. One who is good at all the subjects studies in class 7th.

44. Name the boy who is good at all the subjects :
- (1) Rohit (2) Kunal  
(3) Ashish (4) John
45. Name the boy who is weak at all the subjects :
- (1) Rohit (2) Kunal  
(3) Ashish (4) John
46. Which two boys are good at Hindi ?
- (1) Rohit and Kunal  
(2) Kunal and Ashish  
(3) Ashish and John  
(4) John and Rohit

43. ਕੈਲਾਸ਼ 3 km ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਚੱਲਕੇ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਮੁੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 4 km ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਮੁੜਕੇ 6 km ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਰੰਭਿਕ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਕਿੰਨੀ ਦੂਰ ਹੈ?
- (1) 7 km (2) 6 km  
(3) 5 km (4) 4 km

**ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 44-48) :**

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:

ਰੋਹਿਤ, ਕੁਨਾਲ, ਅਸ਼ੀਸ਼ ਅਤੇ ਜੌਹਨ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਲੜਕੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੋ ਲੜਕੇ ਕਲਾਸ ਅੱਠਵੀਂ, ਇੱਕ ਕਲਾਸ ਸੱਤਵੀਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਲਾਸ ਛੇਵੀਂ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੀ, ਗਣਿਤ, ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਲੜਕਾ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਇੱਕ ਲੜਕਾ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਰੋਹਿਤ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਗਣਿਤ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਕੁਨਾਲ ਸਿਰਫ ਗਣਿਤ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਕੂਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਅਤੇ ਅਸ਼ੀਸ਼ ਛੇਵੀਂ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਲੜਕਾ ਸਭ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੱਤਵੀਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ।

44. ਉਸ ਲੜਕੇ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਹੈ।
- (1) ਰੋਹਿਤ (2) ਕੁਨਾਲ  
(3) ਅਸ਼ੀਸ਼ (4) ਜੌਹਨ
45. ਉਸ ਲੜਕੇ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ।
- (1) ਰੋਹਿਤ (2) ਕੁਨਾਲ  
(3) ਅਸ਼ੀਸ਼ (4) ਜੌਹਨ
46. ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਲੜਕੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਹਨ ?
- (1) ਰੋਹਿਤ ਅਤੇ ਕੁਨਾਲ  
(2) ਕੁਨਾਲ ਅਤੇ ਅਸ਼ੀਸ਼  
(3) ਅਸ਼ੀਸ਼ ਅਤੇ ਜੌਹਨ  
(4) ਜੌਹਨ ਅਤੇ ਰੋਹਿਤ

47. Which two boys are good at Mathematics ?

- (1) Rohit and Ashish
- (2) Kunal and Ashish
- (3) John and Ashish
- (4) Rohit and John

48. Other than Rohit and the boy good at all the subjects, who else stays far from the school ?

- (1) Rohit
- (2) Kunal
- (3) Ashish
- (4) John

49. A, B, C, D, E and F are sitting around a round table. A is between E and F, E is opposite of D, C is not either of the neighboring seats of E. Who is opposite of B ?

- (1) C
- (2) D
- (3) F
- (4) E

50. How many degrees does the minute hand cover in, the same time, in which the hour hand covers  $12^\circ$  ?

- (1)  $144^\circ$
- (2)  $120^\circ$
- (3)  $140^\circ$
- (4)  $150^\circ$

51. If the actual time shown on the clock is 6 hours 45 minutes, then what time does it show in the mirror ?

- (1) 5 hours 25 minutes
- (2) 9 hours 15 minutes
- (3) 9 hours 25 minutes
- (4) 5 hours 15 minutes

52. Which year has the same calendar as that of 2020 ?

- (1) 2026
- (2) 2031
- (3) 2042
- (4) 2048

47. ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਲੜਕੇ ਗਣਿਤ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਹਨ?

- (1) ਰੋਹਿਤ ਅਤੇ ਅਸ਼ੀਸ਼
- (2) ਕੁਨਾਲ ਅਤੇ ਅਸ਼ੀਸ਼
- (3) ਜੌਹਨ ਅਤੇ ਅਸ਼ੀਸ਼
- (4) ਰੋਹਿਤ ਅਤੇ ਜੌਹਨ

48. ਰੋਹਿਤ ਅਤੇ ਜੋ ਲੜਕਾ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਹੜਾ ਲੜਕਾ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ?

- (1) ਰੋਹਿਤ
- (2) ਕੁਨਾਲ
- (3) ਅਸ਼ੀਸ਼
- (4) ਜੌਹਨ

49. A, B, C, D, E ਅਤੇ F ਗੋਲ ਮੇਜ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। A, E ਅਤੇ F ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਅਤੇ E, D ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਬੈਠਾ ਹੈ। C, E ਦੇ ਲਾਗਵੀਂ ਸੀਠ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦਾ। B ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਕੌਣ ਬੈਠਾ ਹੈ ?

- (1) C
- (2) D
- (3) F
- (4) E

50. ਘੜੀ ਦੀ ਮਿੰਟਾਂ ਵਾਲੀ ਸੂਈ ਕਿੰਨੇ ਡਿਗਰੀ ਕੋਣ ਘੁੰਮੇਗੀ, ਜਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਘੰਟਿਆਂ ਵਾਲੀ ਸੂਈ  $12^\circ$  ਦਾ ਕੋਣ ਤੈਅ ਕਰਦੀ ਹੈ?

- (1)  $144^\circ$
- (2)  $120^\circ$
- (3)  $140^\circ$
- (4)  $150^\circ$

51. ਜੇਕਰ ਘੜੀ ਤੇ ਅਸਲ ਸਮਾਂ 6 ਵੱਜ ਕੇ 45 ਮਿੰਟ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ ?

- (1) 5 ਵੱਜ ਕੇ 25 ਮਿੰਟ
- (2) 9 ਵੱਜ ਕੇ 15 ਮਿੰਟ
- (3) 9 ਵੱਜ ਕੇ 25 ਮਿੰਟ
- (4) 5 ਵੱਜ ਕੇ 15 ਮਿੰਟ

52. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਸਾਲ ਦਾ ਕੈਲੰਡਰ 2020 ਨਾਲ ਬਿਲਕੁੱਲ ਮਿਲਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ?

- (1) 2026
- (2) 2031
- (3) 2042
- (4) 2048

53. If 15th August, 2023 is on Monday, then on which day of the week would be the independence day be celebrated in the year 2123 ?

- (1) Saturday (2) Tuesday  
(3) Thursday (4) Sunday

54. How many odd numbers are there in the following number sequence each of which immediately followed by an odd number ?

5 1 4 7 3 9 8 5 7 2 6 3 1 5 8 6 3 8 5 2 7 4 3 9 6 1

- (1) 4 (2) 5  
(3) 6 (4) 7

55. In the following number sequence, find out how many times 1, 3 and 7 are appeared together, 7 being in the middle and 1 and 3 are on either side of 7 ?

2 9 7 3 1 7 3 7 7 1 3 3 1 7 3 8 5 7 1 3 7 1 6 1 7 3

- (1) 3 (2) 4  
(3) 5 (4) 6

**Direction (Q. No. 56-58) :**

In each of the following questions given below are given two statements followed by two conclusions. From the given options of conclusions, choose the appropriate option which is best applied for the given statements and conclusions ?

- (1) Only conclusion (i) follows.  
(2) Only conclusion (ii) follows.  
(3) Either conclusion (i) or (ii) follows.  
(4) Neither conclusion (i) nor (ii) follows.

56. **Statements :** The distance of 900 km by road between Bombay and Jafra will be reduced to 280 km by sea. This will lead to a saving of Rs. 7.92 crores per annum on fuel.

**Conclusions :**

- (i) Transportation by sea is cheaper than that by road.  
(ii) Fuel must be saved to the greatest extent.

53. ਜੇਕਰ 15 ਅਗਸਤ, 2023 ਨੂੰ ਸੋਮਵਾਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਾਲ 2123 ਵਿੱਚ ਅਜਾਦੀ ਦਿਵਸ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਦਿਨ ਆਵੇਗਾ ?

- (1) ਸ਼ਨੀਵਾਰ (2) ਮੰਗਲਵਾਰ  
(3) ਵੀਰਵਾਰ (4) ਐਤਵਾਰ

54. ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਟਾਂਕ ਅੰਕ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਟਾਂਕ ਅੰਕ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ :

5 1 4 7 3 9 8 5 7 2 6 3 1 5 8 6 3 8 5 2 7 4 3 9 6 1

- (1) 4 (2) 5  
(3) 6 (4) 7

55. ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਅੰਕ 1, 3 ਅਤੇ 7 ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ 7 ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ 1 ਅਤੇ 3 ਅੰਕ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ :

2 9 7 3 1 7 3 7 7 1 3 3 1 7 3 8 5 7 1 3 7 1 6 1 7 3

- (1) 3 (2) 4  
(3) 5 (4) 6

**ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 56 - 58) :**

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਇਬਾਰਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਸਿੱਟੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਿੱਟਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੰਭਾਵੀ ਉੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਬਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- (1) ਸਿਰਫ ਸਿੱਟਾ (i) ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।  
(2) ਸਿਰਫ ਸਿੱਟਾ (ii) ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।  
(3) ਸਿਰਫ ਸਿੱਟਾ (i) ਜਾਂ ਸਿੱਟਾ (ii) ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।  
(4) ਨਾ ਤਾਂ ਸਿੱਟਾ (i) ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਿੱਟਾ (ii) ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

56. **ਇਬਾਰਤ :** ਸਮੁੰਦਰ ਰਾਹੀਂ ਆਵਾਜਾਈ ਕਰਨ ਤੇ ਬੰਬਈ ਅਤੇ ਜਾਫਰਾ ਵਿਚਾਲੇ 900 km ਦਾ ਸਫਰ 280 km ਘੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਲਾਨਾ 7.92 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਈਧਣ ਦੀ ਬੱਚਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

**ਸਿੱਟਾ :**

- (i) ਸਮੁੰਦਰ ਰਾਹੀਂ ਆਵਾਜਾਈ, ਸੜਕੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਸਤੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।  
(ii) ਈਧਣ ਦੀ ਬੱਚਤ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

57. **Statements :** Good voice is a natural gift, but one must keep practicing to improve in the field of music.

**Conclusions :**

- (i) Natural gifts need nurturing and care.
- (ii) Even though your voice is not good, one can keep practicing.

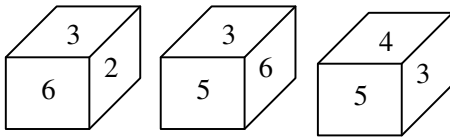
58. **Statements :** Domestic demand has been increasing fast then the production of crude oil.

**Conclusions :**

- (i) Crude oil must be imported.
- (ii) Domestic demand should be reduced.

**Direction (Q. No. 59-60) :**

Given below are the three different positions of a cube, which has written a different number 1-6 on each of its face. Examine the pictures carefully and answer the questions that follow :



(i) (ii) (iii)

59. Which number is opposite of 6 ?

- (1) 1 (2) 5
- (3) 4 (4) 3

60. Which number is opposite of 2 ?

- (1) 1 (2) 4
- (3) 3 (4) 5

57. **ਇਬਾਰਤ :** ਸੁੰਦਰ ਆਵਾਜ ਕੁਦਰਤੀ ਤੋਹਫਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

**ਸਿੱਟਾ :**

- (i) ਕੁਦਰਤੀ ਤੋਹਫਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- (ii) ਭਾਵੇਂ ਤੁਹਾਡੀ ਆਵਾਜ ਚੰਗੀ ਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

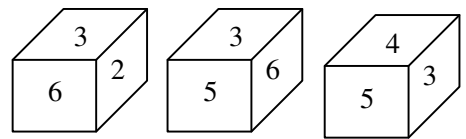
58. **ਇਬਾਰਤ :** ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀ ਮੰਗ ਉਤਪਾਦਨ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਧਦੀ ਹੈ।

**ਸਿੱਟਾ :**

- (i) ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦਾ ਆਯਾਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (ii) ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀ ਘਰੇਲੂ ਮੰਗ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

**ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 59 - 60) :**

ਹੇਠਾਂ 3 ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਘਣ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਫਲਕਾਂ ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੰਕ 1-6 ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਚਿੱਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖੋ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:



(i) (ii) (iii)

59. 6 ਦੇ ਬਿਲਕੁੱਲ ਉਲਟ ਕਿਹੜੀ ਸੰਖਿਆ ਹੈ ?

- (1) 1 (2) 5
- (3) 4 (4) 3

60. 2 ਦੇ ਬਿਲਕੁੱਲ ਉਲਟ ਕਿਹੜੀ ਸੰਖਿਆ ਹੈ ?

- (1) 1 (2) 4
- (3) 3 (4) 5

**Direction (Q. No. 61-68) :**

Find missing term :

61.

52	6	82
34	60	98
48	?	79

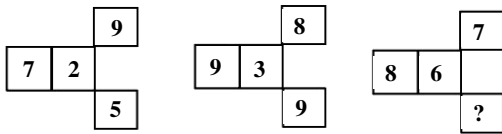
- (1) 31                      (2) 36  
(3) 48                      (4) 63

62.

36	22	27
42	23	84
26	18	?

- (1) 24                      (2) 69  
(3) 78                      (4) 96

63.



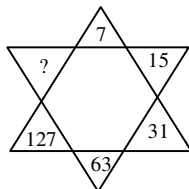
- (1) 3                      (2) 4  
(3) 6                      (4) 8

64.

9	36	25
4	16	1
1	25	49
6	15	?

- (1) 5                      (2) 11  
(3) 13                      (4) 15

65.



- (1) 255                      (2) 275  
(3) 263                      (4) 315

**ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 61-68) :**

ਲੁਪਤ ਪਦ ਪਤਾ ਕਰੋ:

61.

52	6	82
34	60	98
48	?	79

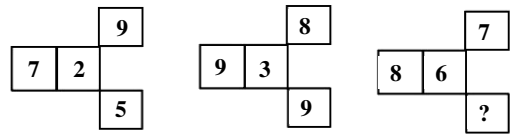
- (1) 31                      (2) 36  
(3) 48                      (4) 63

62.

36	22	27
42	23	84
26	18	?

- (1) 24                      (2) 69  
(3) 78                      (4) 96

63.



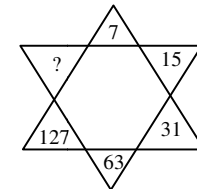
- (1) 3                      (2) 4  
(3) 6                      (4) 8

64.

9	36	25
4	16	1
1	25	49
6	15	?

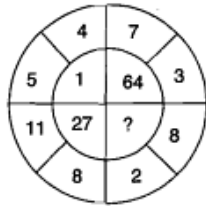
- (1) 5                      (2) 11  
(3) 13                      (4) 15

65.



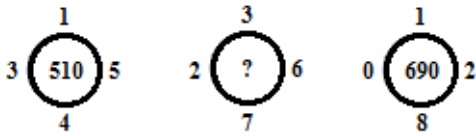
- (1) 255                      (2) 275  
(3) 263                      (4) 315

66.



- (1) 125                      (2) 196  
(3) 216                      (4) 289

67.



- (1) 570                      (2) 980  
(3) 890                      (4) 1050

68.

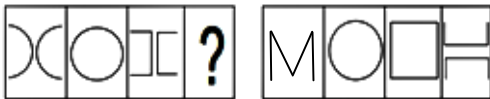
7B	5C	6B
3C	9B	19A
40A	56A	?

- (1) 105B                      (2) 225C  
(3) 325C                      (4) 441B

**Direction (Q. No. 69-72) :**

Figures A and B are related in a particular manner. Establish the same relationship between figures C and D by choosing a figure from amongst given alternatives, which will replace the (?) mark in figure D.

69.



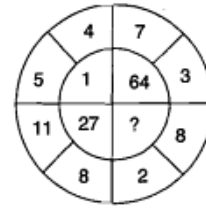
- (A) (B) (C) (D)      (1) (2) (3) (4)

70.



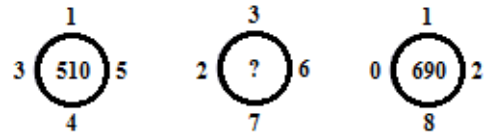
- (A) (B) (C) (D)      (1) (2) (3) (4)

66.



- (1) 125                      (2) 196  
(3) 216                      (4) 289

67.



- (1) 570                      (2) 980  
(3) 890                      (4) 1050

68.

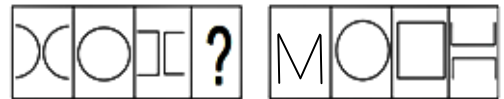
7B	5C	6B
3C	9B	19A
40A	56A	?

- (1) 105B                      (2) 225C  
(3) 325C                      (4) 441B

**ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 69 - 72) :**

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ A ਅਤੇ B ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਚਿੱਤਰ C ਅਤੇ D ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਦਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਠੀਕ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ, ਜੋ ਚਿੱਤਰ D ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ।

69.

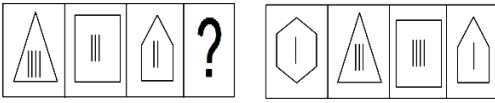


- (A) (B) (C) (D)      (1) (2) (3) (4)

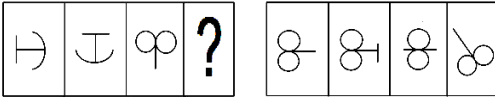
70.



- (A) (B) (C) (D)      (1) (2) (3) (4)

71. 

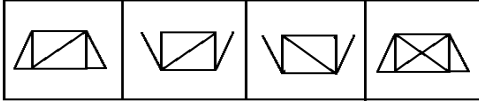
(A) (B) (C) (D) (1) (2) (3) (4)

72. 

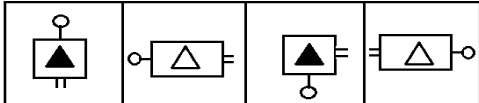
(A) (B) (C) (D) (1) (2) (3) (4)

**Direction (Q. No. 73-76) :**


In each of the following questions, out of 4 figures, three are similar in a certain way and one is not like others. Find out the figure which does not belong to the other three figures.

73. 

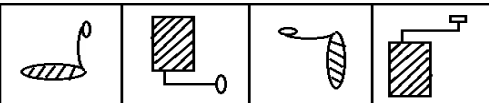
(1) (2) (3) (4)

74. 

(1) (2) (3) (4)

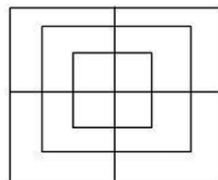
75. 

(1) (2) (3) (4)

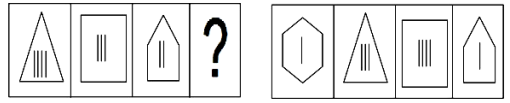
76. 

(1) (2) (3) (4)

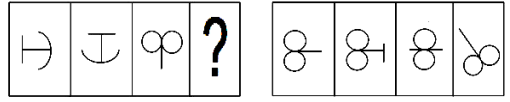
77. How many squares are there in the given figure ?



- (1) 12 (2) 15  
(3) 18 (4) 20

71. 

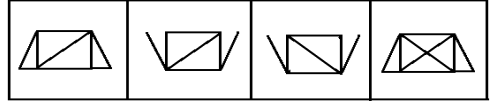
(A) (B) (C) (D) (1) (2) (3) (4)

72. 

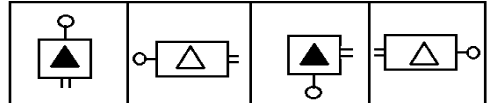
(A) (B) (C) (D) (1) (2) (3) (4)

**ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 73 - 76) :**


ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਚਿੱਤਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚਿੱਤਰ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੈ। ਵੱਖਰਾ ਚਿੱਤਰ ਲਭੋ।

73. 

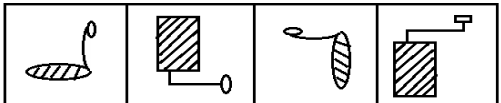
(1) (2) (3) (4)

74. 

(1) (2) (3) (4)

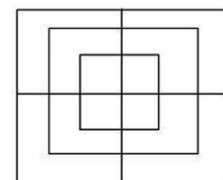
75. 

(1) (2) (3) (4)

76. 

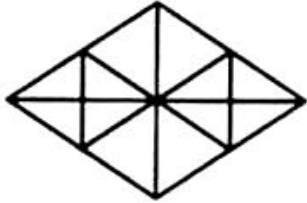
(1) (2) (3) (4)

77. ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੱਸੋ:



- (1) 12 (2) 15  
(3) 18 (4) 20

78. How many triangles are there in the given figure ?



- (1) 22                      (2) 25  
(3) 28                      (4) 29

**Direction (Q. No. 79-82) :**

Each of the following questions choose the **correct** water image of figure (X) from given alternatives :

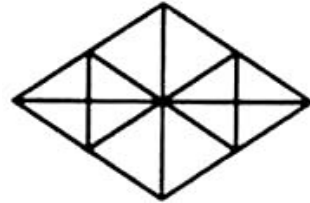
79. (X)    (1)    (2)    (3)    (4)
80. (X)    (1)    (2)    (3)    (4)
81. (X)    (1)    (2)    (3)    (4)
82. (X)    (1)    (2)    (3)    (4)

**Direction (Q. No. 83-86) :**

Each of the following questions choose the **correct** mirror image of figure (X) from the given alternatives :

83. (X)    (1)    (2)    (3)    (4)
84. (X)    (1)    (2)    (3)    (4)

78. ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਤਿਕੋਣਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੱਸੋ:



- (1) 22                      (2) 25  
(3) 28                      (4) 29

**ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 79 - 82) :**

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰ (X) ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਠੀਕ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਦੀ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਣ ਕਰੋ:

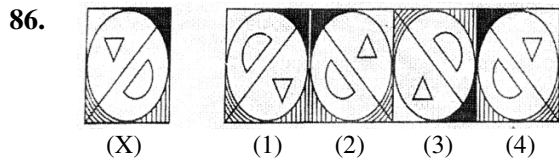
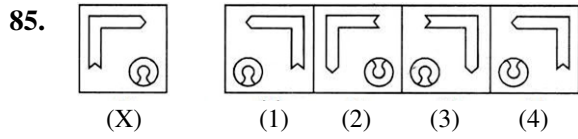
79. (X)    (1)    (2)    (3)    (4)
80. (X)    (1)    (2)    (3)    (4)
81. (X)    (1)    (2)    (3)    (4)
82. (X)    (1)    (2)    (3)    (4)

**ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 83 - 86) :**

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰ (X) ਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਠੀਕ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਦੀ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਣ ਕਰੋ:

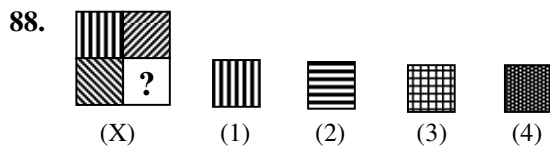
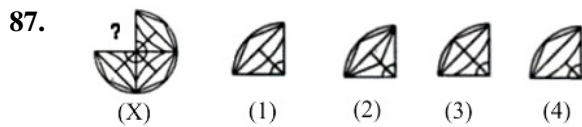
83. (X)    (1)    (2)    (3)    (4)
84. (X)    (1)    (2)    (3)    (4)





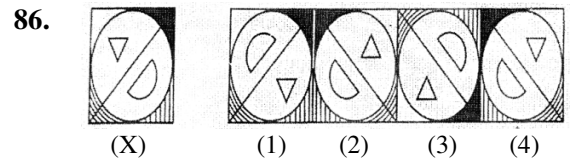
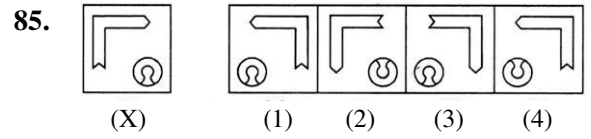
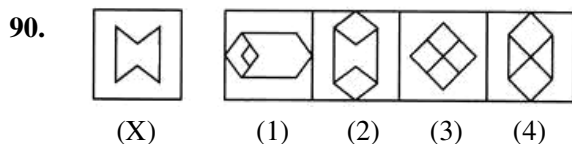
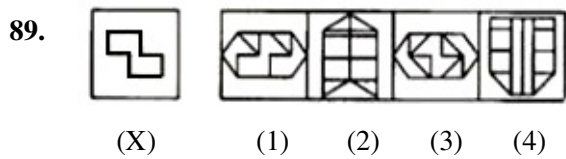
**Direction (Q. No. 87-88) :**

Each of the following questions complete the missing portion of figure (X) according to the given pattern by selecting from the given alternatives :



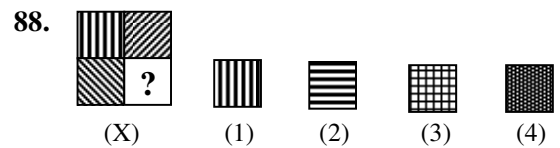
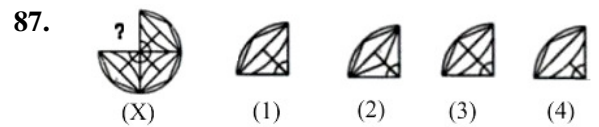
**Direction (Q. No. 89-90) :**

In each of the following questions, choose the answer figure in which question figure is embedded.



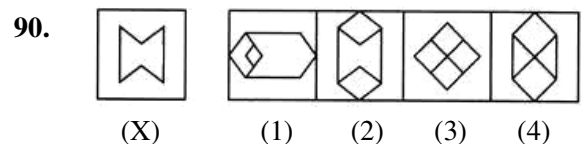
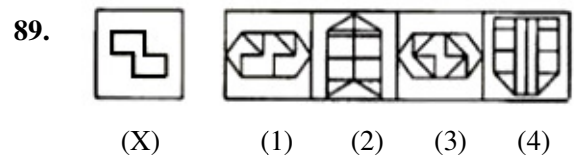
**ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 87-88) :**

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰ (X) ਦੇ ਲੁਪਤ ਭਾਗ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਨਮੂਨੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:



**ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 89-90) :**

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੱਤਰ ਵਾਲਾ ਚਿੱਤਰ ਲੁਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ:



**SCHOLASTIC APTITUDE**

91. A spherical mirror and a thin spherical lens have each a focal length of  $-15$  cm. The mirror and the lens are likely to be :
- (1) Both concave
  - (2) Both convex
  - (3) The mirror is concave and the lens is convex
  - (4) The mirror is convex and the lens is concave
92. The change in focal length of an eye lens is caused by the action of the :
- (1) Pupil
  - (2) Retina
  - (3) Ciliary muscles
  - (4) Iris
93. Which of the following terms does *not* represent electrical power in a circuit ?
- (1)  $I^2R$
  - (2)  $IR^2$
  - (3)  $VI$
  - (4)  $V^2/R$
94. A positively charged particle (alpha particle) projected towards west is deflected towards north by a magnetic field. The direction of magnetic field is :
- (1) towards south
  - (2) towards east
  - (3) downward
  - (4) upward
95. At the time of short circuit, the current in the circuit :
- (1) reduces substantially
  - (2) does not change
  - (3) increases heavily
  - (4) vary continuously
96. An electric bulb is rated 220 V and 100 W. When it is operated on 110 V, the power consumed will be :
- (1) 100 W
  - (2) 75 W
  - (3) 50 W
  - (4) 25 W

**ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ**

91. ਗੋਲਾਕਾਰ ਦਰਪਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਪਤਲੇ ਗੋਲਾਕਾਰ ਲੈਂਜ਼ ਦੋਵਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਕਸ ਦੂਰੀਆਂ  $-15$  cm ਹਨ। ਦਰਪਣ ਅਤੇ ਲੈਂਜ਼ ਸੰਭਾਵਿਤ ਹਨ :
- (1) ਦੋਵੇਂ ਅਵਤਲ
  - (2) ਦੋਵੇਂ ਉੱਤਲ
  - (3) ਦਰਪਣ ਅਵਤਲ ਅਤੇ ਲੈਂਜ਼ ਉੱਤਲ
  - (4) ਦਰਪਣ ਉੱਤਲ ਅਤੇ ਲੈਂਜ਼ ਅਵਤਲ
92. ਨੇਤਰ ਲੈਂਜ਼ ਦੀ ਫੋਕਸ ਦੂਰੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :
- (1) ਪੁਤਲੀ ਦੁਆਰਾ
  - (2) ਰੈਟਿਨਾ ਦੁਆਰਾ
  - (3) ਸਿਲਿਅਰੀ ਪੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ
  - (4) ਆਇਰਿਸ
93. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਪਦ ਬਿਜਲਈ ਸਰਕਟ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ?
- (1)  $I^2R$
  - (2)  $IR^2$
  - (3)  $VI$
  - (4)  $V^2/R$
94. ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਪਰਿਖੇਪਿਤ ਕੋਈ ਧਨ ਚਾਰਜਿਤ ਕਣ (ਐਲਫਾ ਕਣ) ਕਿਸੇ ਚੁੰਬਕੀ ਖੇਤਰ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਵਿਖੇਪਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੁੰਬਕੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਹੈ :
- (1) ਦੱਖਣ ਵੱਲ
  - (2) ਪੂਰਬ ਵੱਲ
  - (3) ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ
  - (4) ਉੱਪਰ ਵੱਲ
95. ਸ਼ਾਰਟ ਸਰਕਟ ਸਮੇਂ ਸਰਕਟ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲਈ ਧਾਰਾ ਦਾ ਮਾਨ :
- (1) ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
  - (2) ਪਰਿਵਰਤਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ
  - (3) ਬਹੁਤ ਅਧਿਕ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
  - (4) ਨਿਰੰਤਰ ਪਰਿਵਰਤਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
96. ਕਿਸੇ ਬਿਜਲਈ ਬਲਬ ਉੱਤੇ 220 V ਅਤੇ 100 W ਅੰਕਿਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ 110 V ਉੱਤੇ ਚਾਲੂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ :
- (1) 100 W
  - (2) 75 W
  - (3) 50 W
  - (4) 25 W

97. The least distance of distinct vision for a young adult with normal vision is about :
- (1) 25 m (2) 2.5 cm  
(3) 25 cm (4) 2.5 m
98. While examining Avtar's toothache, the doctor used a mirror. Which mirror was used by the doctor ?
- (1) Convex (2) Concave  
(3) Plane (4) None of the above
99. Which of the following equations is *right* ?
- (1)  $v = u - at$  (2)  $v = u - at^2$   
(3)  $v = u + at$  (4)  $v = u + at^2$
100. Which of the following represents *correct* relationship between force ( $F$ ) and acceleration ( $a$ ) ?
- (1)  $F = \frac{m}{a}$  (2)  $F = ma$   
(3)  $F = ma^2$  (4)  $F = \frac{m^2}{a}$
101. If we push a wooden box on floor with a force of 200 N. What would be the force of friction acting on that box ?
- (1) 200 N  
(2) -200 N  
(3) 200 J  
(4) None of the above
102. The human eye forms the image of an object at its :
- (1) Cornea (2) Iris  
(3) Pupil (4) Retina
103. The motion of earth around sun is called ..... motion.
- (1) Linear (2) Circular  
(3) Periodic (4) All of the above
97. ਸਾਧਾਰਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸਪਸ਼ਟ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਅਲਪਤਮ ਦੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਲੱਗਭੱਗ :
- (1) 25 m (2) 2.5 cm  
(3) 25 cm (4) 2.5 m
98. ਅਵਤਾਰ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀੜ ਹੋਣ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਇੱਕ ਦਰਪਣ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਡਾਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਹੜਾ ਦਰਪਣ ਉਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ?
- (1) ਉੱਤਲ (2) ਅਵਤਲ  
(3) ਸਮਤਲ (4) ਕੋਈ ਨਹੀਂ
99. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਮੀਕਰਣ *ਸਹੀ* ਹੈ ?
- (1)  $v = u - at$  (2)  $v = u - at^2$   
(3)  $v = u + at$  (4)  $v = u + at^2$
100. ਬਲ ( $F$ ) ਅਤੇ ਪ੍ਰਵੇਗ ( $a$ ) ਦੇ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ *ਸਹੀ* ਸਮੀਕਰਣ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ?
- (1)  $F = \frac{m}{a}$  (2)  $F = ma$   
(3)  $F = ma^2$  (4)  $F = \frac{m^2}{a}$
101. ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਲੱਕੜੀ ਦੇ ਬਕਸੇ ਨੂੰ 200 N ਦਾ ਬਲ ਲਗਾ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਸਥਿਰ ਵੇਗ ਨਾਲ ਫਰਸ਼ ਤੇ ਧਕੇਲਦੇ ਹਾਂ। ਬਕਸੇ ਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲਾ ਰਗੜ ਬਲ ਕਿੰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ?
- (1) 200 N  
(2) -200 N  
(3) 200 J  
(4) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
102. ਮਨੁੱਖੀ ਅੱਖ ਜਿਸ ਭਾਗ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ :
- (1) ਕਾਰਨੀਆ (2) ਆਇਰਿਸ  
(3) ਪੁਤਲੀ (4) ਰੈਟਿਨਾ
103. ਸੂਰਜ ਦੁਆਲੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਗਤੀ ..... ਗਤੀ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ।
- (1) ਸਰਲ ਰੇਖੀ (2) ਚੱਕਰਾਕਾਰ  
(3) ਆਵਰਤੀ (4) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

104. Barium chloride on reacting with sodium sulphate forms Barium sulphate and sodium chloride which of the following *correctly* represents the type of reaction involved ?

- I. Displacement Reaction
  - II. Precipitation Reaction
  - III. Combination Reaction
  - IV. Double displacement Reaction
- (1) Only I                      (2) Only II  
(3) Only IV                    (4) II and IV

105. Ester are formed by combination of :

- (1) Alcohol + Aldehyde
- (2) Carboxylic acid + alcohol
- (3) Carboxylic acid + aldehyde
- (4) Alcohol + Ketone

106. Which of the following is *correct* sequence of reactivity series ?

- (1) K, Na, Mg, Ca
- (2) K, Ca, Mg, Na
- (3) K, Ca, Na, Mg
- (4) K, Na, Ca, Mg

107. When we put some crystals of potassium permanganate in a beaker containing water, we observe that after sometime whole water has turned pink. This is due to :

- (1) Diffusion
- (2) Melting of Potassium permanganate
- (3) Sublimation of crystal
- (4) Boiling

108. Calculate the molecular mass of Ethane ( $C_2H_6$ ) :

- (1) 16  $\mu$                       (2) 30  $\mu$
- (3) 63  $\mu$                       (4) 18  $\mu$

104. ਬੇਰੀਅਮ ਕਲੋਰਾਈਡ ਅਤੇ ਸੋਡੀਅਮ ਸਲਫੇਟ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰਨ ਤੇ ਬੇਰੀਅਮ ਸਲਫੇਟ ਅਤੇ ਸੋਡੀਅਮ ਕਲੋਰਾਈਡ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ।

- I. ਵਿਸਥਾਪਨ ਕਿਰਿਆ
  - II. ਅਵਖੇਪਨ ਕਿਰਿਆ
  - III. ਸੰਯੋਜਨ ਕਿਰਿਆ
  - IV. ਦੂਹਰਾ ਵਿਸਥਾਪਨ ਕਿਰਿਆ
- (1) I ਸਿਰਫ                      (2) II ਸਿਰਫ  
(3) IV ਸਿਰਫ                    (4) II ਅਤੇ IV

105. ਐਸਟਰ ਕਿੰਨਾ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਬਣਦੇ ਹਨ:

- (1) ਐਲਕੋਹਲ + ਐਲਡੀਹਾਈਡ
- (2) ਕਾਰਬੋਕਸਲਿਕ ਤੇਜ਼ਾਬ + ਐਲਕੋਹਲ
- (3) ਕਾਰਬੋਕਸਲਿਕ ਤੇਜ਼ਾਬ + ਐਲਡੀਹਾਈਡ
- (4) ਐਲਕੋਹਲ + ਕੀਟੋਨ

106. ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾ ਲੜੀ ਦਾ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਹੈ ?

- (1) K, Na, Mg, Ca
- (2) K, Ca, Mg, Na
- (3) K, Ca, Na, Mg
- (4) K, Na, Ca, Mg

107. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਪਰਮੈਂਗਨੇਟ ਦੇ ਕੁੱਝ ਕਣਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਬੀਕਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਰੰਗ ਗੁਲਾਬੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਪਰਮੈਂਗਨੇਟ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਗੁਣ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ :

- (1) ਪਰਸਰਣ
- (2) ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਪਰਮੈਂਗਨੇਟ ਦਾ ਪਿਘਲਣਾ
- (3) ਜੌਹਰ ਉਡਾਉਣਾ
- (4) ਉਬਲਣ

108. ਈਥੇਨ ( $C_2H_6$ ) ਦੇ ਅਣਵੀਂ ਪੁੰਜ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰੋ :

- (1) 16  $\mu$                       (2) 30  $\mu$
- (3) 63  $\mu$                       (4) 18  $\mu$

- 109.** Baking soda is a mixture of :
- (1) Sodium carbonate and Acetic acid
  - (2) Sodium carbonate and Tartaric acid
  - (3) Sodium hydrogen carbonate and Tartaric acid
  - (4) Sodium hydrogen carbonate and Acetic acid
- 110.** In electrolytic refining, the impure copper rod is made of :
- (1) Anode
  - (2) Carbon
  - (3) Cathode
  - (4) Graphite
- 111.** Two substances A and B when brought together form a substance C with the evolution of heat. The properties of C are entirely different from those of A and B, the substance C is :
- (1) A compound
  - (2) An element
  - (3) A mixture
  - (4) Atom
- 112.** An element 'A' is soft and can be cut with knife. This is very reactive to air and cannot be kept in open in air. It reacts vigorously with water. Identify the element from the following :
- (1) Mg
  - (2) Na
  - (3) P
  - (4) Ca
- 113.** The mass number of an element is equal to :
- (1) Number of neutrons
  - (2) Number of electrons
  - (3) Number of protons
  - (4) Number of neutrons + number of protons
- 114.** A reducing agent :
- (1) Loses electron
  - (2) Gains electron
  - (3) May gain or lose electron
  - (4) Neither gain or lose electron
- 109.** ਬੋਕਿੰਗ ਸੋਡਾ ..... ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੈ ।
- (1) ਸੋਡੀਅਮ ਕਾਰਬੋਨੇਟ ਅਤੇ ਐਸੀਟਿਕ ਐਸਿਡ
  - (2) ਸੋਡੀਅਮ ਕਾਰਬੋਨੇਟ ਅਤੇ ਟਾਰਟਾਰਿਕ ਐਸਿਡ
  - (3) ਸੋਡੀਅਮ ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨ ਕਾਰਬੋਨੇਟ ਅਤੇ ਟਾਰਟਾਰਿਕ ਐਸਿਡ
  - (4) ਸੋਡੀਅਮ ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨ ਕਾਰਬੋਨੇਟ ਅਤੇ ਐਸੀਟਿਕ ਐਸਿਡ
- 110.** ਬਿਜਲਈ ਸੁੱਧੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ੁੱਧ ਕਾਪਰ ਰੁੱਠੂ ..... ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।
- (1) ਐਨੋਡ
  - (2) ਕਾਰਬਨ
  - (3) ਕੈਥੋਡ
  - (4) ਗ੍ਰਾਫਾਈਟ
- 111.** ਜਦੋਂ ਦੋ ਪਦਾਰਥ A ਅਤੇ B ਮਿਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪਦਾਰਥ C ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਪ ਦਾ ਵੀ ਨਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। C ਦੇ ਗੁਣ A ਅਤੇ B ਦੇ ਗੁਣ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਪਦਾਰਥ C ਕੀ ਹੈ ?
- (1) ਇੱਕ ਯੋਗਿਕ
  - (2) ਇੱਕ ਤੱਤ
  - (3) ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਰਣ
  - (4) ਪਰਮਾਣੂ
- 112.** ਇੱਕ ਤੱਤ A ਨਰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਵਾ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤੱਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ :
- (1) Mg
  - (2) Na
  - (3) P
  - (4) Ca
- 113.** ਇੱਕ ਤੱਤ ਦੀ ਪੁੰਜ ਸੰਖਿਆ ..... ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- (1) ਨਿਊਟ੍ਰੋਨ ਦੀ ਸੰਖਿਆ
  - (2) ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨ ਦੀ ਸੰਖਿਆ
  - (3) ਪ੍ਰੋਟੋਨ ਦੀ ਸੰਖਿਆ
  - (4) ਨਿਊਟ੍ਰੋਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ + ਪ੍ਰੋਟੋਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ
- 114.** ਇੱਕ ਲਘੂਕਾਰਕ :
- (1) ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨ ਗੰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ।
  - (2) ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।
  - (3) ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਗੰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ।
  - (4) ਨਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਗੰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ।

115. The IUPAC name of  $\begin{matrix} CH_3 \\ \searrow \\ C = CH_2 \\ \nearrow \\ CH_3 \end{matrix}$  is :

- (1) 1, 1-Dimethyl-2-ethene
- (2) 2, 2-Dimethylethene
- (3) 2-Methyl propene
- (4) 2-Methylprop-2-ene

116. The substances having pH more than 7 are :

- i. Common salt
  - ii. Washing soda
  - iii. Vinegar
  - iv. Sodium hydroxide
- (1) i, ii, and iv      (2) ii and iv  
(3) i, iii, and iv      (4) only iv

117. Lack of Oxygen in muscles often leads to cramps among cricketers. This result due to :

- (1) Conversion of pyruvate to ethanol
- (2) Conversion of pyruvate to glucose
- (3) Non conversion of glucose to pyruvate
- (4) Conversion of pyruvate to lactic acid

118. Which of the following is **not** controlled by medulla in the hindbrain ?

- (1) Blood Pressure
- (2) Salivation
- (3) Body Posture
- (4) Vomiting

119. Recessive character will appear in :

- (1)  $F_1$  generation      (2)  $F_2$  generation
- (3) Both  $F_1$  and  $F_2$       (4)  $F_3$  only

120. Musk of coconut is made of :

- (1) Sclerenchymatous tissue
- (2) Parenchyma
- (3) Collenchyma
- (4) Chlorenchyma

115.  $\begin{matrix} CH_3 \\ \searrow \\ C = CH_2 \\ \nearrow \\ CH_3 \end{matrix}$  ਇਸ ਦਾ IUPAC ਨਾਮ ਹੈ :

- (1) 1, 1-ਡਾਈਮੈਥਾਈਲ-2-ਈਥੀਨ
- (2) 2, 2-ਡਾਈਮੈਥਾਈਲਈਥੀਨ
- (3) 2-ਮਿਥਾਇਲ ਪ੍ਰੋਪੀਨ
- (4) 2-ਮਿਥਾਈਲਪ੍ਰੋਪ-2-ਈਨ

116. pH 7 ਤੋ ਵੱਧ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਹਨ।

- i. ਸਾਧਾਰਨ ਲੂਣ
  - ii. ਧੋਣ ਵਾਲਾ ਸੋਡਾ
  - iii. ਸਿਰਕਾ
  - iv. ਸੋਡੀਅਮ ਹਾਈਡਰੋਕਸਾਈਡ
- (1) i, ii, ਅਤੇ iv      (2) ii ਅਤੇ iv  
(3) i, iii, ਅਤੇ iv      (4) iv ਸਿਰਕਾ

117. ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਕਮੀ ਅਕਸਰ ਕ੍ਰਿਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕੜਾਅ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ।

- (1) ਪਾਈਰੂਵੇਟ ਦਾ ਈਥਾਨੋਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ
- (2) ਪਾਈਰੂਵੇਟ ਦਾ ਗਲੂਕੋਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ
- (3) ਗਲੂਕੋਜ਼ ਦਾ ਪਾਈਰੂਵੇਟ ਵਿੱਚ ਨਾ ਬਦਲਣਾ
- (4) ਪਾਈਰੂਵੇਟ ਦਾ ਲੈਕਟਿਕ ਐਸਿਡ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ

118. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਕਿਰਿਆ, ਪਿਛਲੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਮੈਡੂਲਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

- (1) ਲਹੂ ਦਾ ਦਬਾਓ
- (2) ਲਾਰ ਆਉਣਾ
- (3) ਸਰੀਰ ਦਾ ਆਸਣ
- (4) ਉਲਟੀ ਆਉਣਾ

119. ਅਪ੍ਰਭਾਵੀ ਲੱਛਣ ਕਦੋਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ?

- (1)  $F_1$  ਪੀੜ੍ਹੀ      (2)  $F_2$  ਪੀੜ੍ਹੀ
- (3)  $F_1$  ਅਤੇ  $F_2$  ਦੋਵੇਂ      (4) ਸਿਰਫ  $F_3$

120. ਨਾਰੀਅਲ ਦਾ ਛਿਲਕਾ ਬਣਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ :

- (1) ਸਕਲੈਰਨਕਾਈਮਾ ਟਿਸ਼ੂ
- (2) ਪੇਅਰਨਕਾਈਮਾ
- (3) ਕੋਲਨਕਾਈਮਾ
- (4) ਕਲੋਰਨਕਾਈਮਾ

121. The proteins and lipids essential for building the cell membrane are manufactured by :
- (1) Endoplasmic reticulum
  - (2) Golgi apparatus
  - (3) Mitochondria
  - (4) Peroxisomes
122. Which one of the following species of honey bee is an Italian species ?
- (1) Apis florum
  - (2) Apis dorsata
  - (3) Apis mellifera
  - (4) Apis cerana indica
123. In human males, the testes lie in the scrotum because it helps in the :
- (1) Process of mating
  - (2) Formation of sperms
  - (3) Easy transfer of gametes
  - (4) All of the above
124. Which one of the following statements is **correct** about the human circulatory system ?
- (1) Blood transports only  $O_2$  and not  $CO_2$
  - (2) Human heart has five chambers
  - (3) Valves ensure that the blood does not flow backwards.
  - (4) Both oxygen rich and oxygen deficient blood get mixed in the heart
125. Which is the **correct** sequence of the components of a reflex arc ?
- (1) Receptors → muscles → sensory neuron → motorneuron → spinal cord
  - (2) Receptors → motorneuron → spinal cord → sensoryneuron → muscles
  - (3) Receptors → spinal cord → sensory neuron → motorneuron → muscle
  - (4) Receptors → sensory neuron → spinal cord → motorneuron → muscle
121. ਸੈੱਲ ਝਿੱਲੀ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਅਤੇ ਲਿਪਿਡ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?
- (1) ਐਂਡੋਪਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਲ
  - (2) ਗਾਲਜੀ ਕਾਇਆਵਾਂ
  - (3) ਮਾਈਟੋਕਾਂਡਰੀਆ
  - (4) ਪੈਰੋਕਸੀਸੋਮਜ਼
122. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਸਪੀਸੀਜ਼ ਸ਼ਹਿਦ ਦੀ ਮੱਖੀ ਦੀ ਇੱਕ ਇਟਲੀ ਦੀ ਸਪੀਸੀਜ਼ ਹੈ।
- (1) ਐਪਿਸ ਫਲੋਰੀ
  - (2) ਐਪਿਸ ਡੋਰਸੈਟਾ
  - (3) ਐਪਿਸ ਮੈਲੀਫੇਰਾ
  - (4) ਐਪਿਸ ਸੇਰਨਾ ਇੰਡੀਕਾ
123. ਮਨੁੱਖੀ ਨਰ ਵਿੱਚ ਪਤਾਲੂਆਂ, ਪਤਾਲੂ ਥੈਲੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਹ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- (1) ਮੇਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ
  - (2) ਸ਼ੁਕਰਾਣੂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ
  - (3) ਯੁਗਮਕ ਦਾ ਸੋਖਾ ਪਰਿਵਹਿਨ ਹੋਣਾ
  - (4) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ
124. ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ ?
- (1) ਲਹੂ ਸਿਰਫ  $O_2$  ਦਾ ਪਰਿਵਹਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕੀ  $CO_2$  ਦਾ।
  - (2) ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਖਾਨਿਆ ਵਾਲਾ ਦਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
  - (3) ਵਾਲਵ ਲਹੂ ਦਾ ਉਲਟੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਹਿਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।
  - (4) ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਦੋਨੋ ਆਕਸੀਜਨ ਯੁਕਤ ਅਤੇ ਆਕਸੀਜਨ ਰਹਿਤ ਲਹੂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
125. ਪ੍ਰਤਿਵਕਤੀ ਆਰਕ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ?
- (1) ਗ੍ਰਾਹੀ → ਪੇਸ਼ੀ → ਸੰਵੇਦੀ ਨਿਊਰਾਨ → ਪ੍ਰੇਰਕ ਨਿਊਰਾਨ → ਸੁਖਮਨਾ ਨਾੜੀ
  - (2) ਗ੍ਰਾਹੀ → ਪ੍ਰੇਰਕ ਨਿਊਰਾਨ → ਸੁਖਮਨਾ ਨਾੜੀ → ਸੰਵੇਦੀ ਨਿਊਰਾਨ → ਪੇਸ਼ੀ
  - (3) ਗ੍ਰਾਹੀ → ਸੁਖਮਨਾ ਨਾੜੀ → ਸੰਵੇਦੀ ਨਿਊਰਾਨ → ਪ੍ਰੇਰਕ ਨਿਊਰਾਨ → ਪੇਸ਼ੀ
  - (4) ਗ੍ਰਾਹੀ → ਸੰਵੇਦੀ ਨਿਊਰਾਨ → ਸੁਖਮਨਾ ਨਾੜੀ → ਪ੍ਰੇਰਕ ਨਿਊਰਾਨ → ਪੇਸ਼ੀ

126. Which one of the following statement is *true* ?

- (1) In humans there are two pairs of sex chromosomes
- (2) A child who inherits an X-chromosome from father, will be a boy
- (3) A child who inherits an X-chromosome from father will be a girl
- (4) A child who inherits an Y-chromosome from father will be a girl

127. Lysosomes arise from :

- (1) Endoplasmic reticulum
- (2) Golgi apparatus
- (3) Nucleus
- (4) Mitochondria

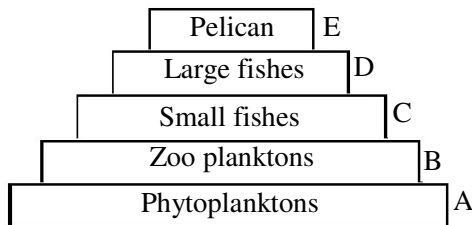
128. Primary consumers form ..... trophic level.

- (1) Second
- (2) First
- (3) Third
- (4) Fourth

129. Asexual reproduction takes place through budding in :

- (1) Amoeba
- (2) Yeast
- (3) Plasmodium
- (4) Leishmania

130. Figure shows pyramid of biomass at different trophic levels. At which trophic level the biological magnification of DDT would be highest :



- (1) At A & C
- (2) At A only
- (3) At A & B
- (4) At E only

126. ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਇੱਕ ਸਹੀ ਹੈ ?

- (1) ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗੀ ਗੁਣਸੂਤਰ ਦੇ ਦੋ ਜੋੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- (2) ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਜਿਸਨੂੰ X-ਗੁਣਸੂਤਰ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹੋ ਇੱਕ ਲੜਕਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- (3) ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਜਿਸਨੂੰ X-ਗੁਣਸੂਤਰ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹੋ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਹੋਵੇਗੀ।
- (4) ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਜਿਸਨੂੰ Y-ਗੁਣਸੂਤਰ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹੋ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਹੋਵੇਗੀ।

127. ਲਾਈਸੋਸੋਮ ਕਿਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?

- (1) ਐਂਡੋਪਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਲ
- (2) ਗਾਲਜੀ ਕਾਇਆਵਾਂ
- (3) ਕੇਂਦਰਕ
- (4) ਮਾਈਟੋਕਾਂਡਰੀਆ

128. ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਕਿਸ ਆਹਾਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ?

- (1) ਦੂਜਾ
- (2) ਪਹਿਲਾ
- (3) ਤੀਜਾ
- (4) ਚੌਥਾ

129. ਅਲਿੰਗੀ ਜਣਨ ਬਡਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸ ਜੀਵ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

- (1) ਅਮੀਬਾ
- (2) ਯੀਸਟ
- (3) ਪਲਾਜ਼ਮੋਡੀਅਮ
- (4) ਲੇਸ਼ਮਾਨੀਆ

130. ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਹਾਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬਾਇਓਮਾਸ ਦੇ ਪਿਰਾਮਿਡ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਆਹਾਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਜੈਵਿਕ ਵਧਾਓ DDT ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗਾ ?



- (1) A ਅਤੇ C ਤੇ
- (2) ਕੇਵਲ A ਤੇ
- (3) A ਅਤੇ B ਤੇ
- (4) ਕੇਵਲ E ਤੇ



131.  $5.\overline{23}$  is :

- (1) An integer
- (2) A rational number
- (3) A natural number
- (4) An irrational number

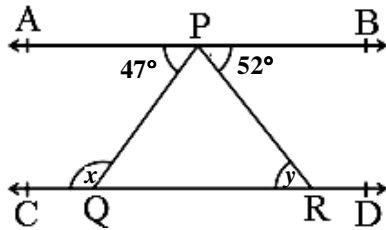
132. Find a number whose square root is twice of its cube root :

- (1) 64
- (2) 128
- (3) 16
- (4) 4

133. Product of  $(x^2 + 2x + 4)$  and  $(x - 2)$  is :

- (1)  $(x - 2)^3$
- (2)  $x^3 + 8$
- (3)  $x^3 - 4$
- (4)  $x^3 - 8$

134. In given figure if  $AB \parallel CD$ , then value of  $x + y$  is :



- (1)  $99^\circ$
- (2)  $185^\circ$
- (3)  $180^\circ$
- (4)  $81^\circ$

135. If  $\sqrt{4096} = 2^x$ ,  $2187 = \sqrt{3^y}$  and  $3125 = 5^z$ , then value of  $x + y - z$  is :

- (1) 8
- (2) 25
- (3) 15
- (4) 9

136. Mean of 11 numbers is 50. If one number is excluded then mean of remaining 10 numbers is 48. What is the value of excluded number ?

- (1) 50
- (2) 48
- (3) 98
- (4) 70

137. In what ratio does the point P (1, -1) divides the line segment joining A (3, -5) and B (-4, 9) ?

- (1) 2 : 7
- (2) 2 : 5
- (3) 5 : 2
- (4) 7 : 5

131.  $5.\overline{23}$  ਇੱਕ ..... ਹੈ।

- (1) ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਖਿਆ
- (2) ਪਰਿਮੇਯ ਸੰਖਿਆ
- (3) ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਕ ਸੰਖਿਆ
- (4) ਅਪਰਿਮੇਯ ਸੰਖਿਆ

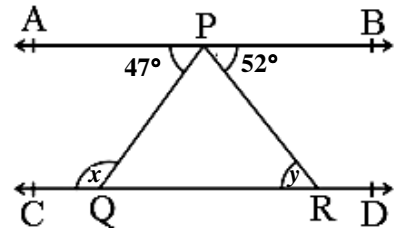
132. ਅਜਿਹੀ ਸੰਖਿਆ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜਿਸਦਾ ਵਰਗਮੂਲ ਉਸਦੇ ਘਣਮੂਲ ਨਾਲੋਂ ਦੁੱਗਣਾ ਹੈ :

- (1) 64
- (2) 128
- (3) 16
- (4) 4

133.  $(x^2 + 2x + 4)$  ਅਤੇ  $(x - 2)$  ਦਾ ਗੁਣਨਫਲ :

- (1)  $(x - 2)^3$
- (2)  $x^3 + 8$
- (3)  $x^3 - 4$
- (4)  $x^3 - 8$

134. ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ  $AB \parallel CD$  ਹੋਵੇ ਤਾਂ  $x + y$  ਦਾ ਮੁੱਲ :



- (1)  $99^\circ$
- (2)  $185^\circ$
- (3)  $180^\circ$
- (4)  $81^\circ$

135. ਜੇਕਰ  $\sqrt{4096} = 2^x$ ,  $2187 = \sqrt{3^y}$  ਅਤੇ  $3125 = 5^z$  ਹੋਵੇ ਤਾਂ  $x + y - z$  ਦਾ ਮੁੱਲ :

- (1) 8
- (2) 25
- (3) 15
- (4) 9

136. 11 ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਮਧਮਾਨ 50 ਹੈ ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏ ਤਾਂ ਬਾਕੀ 10 ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਮਧਮਾਨ 48 ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਛੱਡੀ ਗਈ ਸੰਖਿਆ ਦਾ ਮੁਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ?

- (1) 50
- (2) 48
- (3) 98
- (4) 70

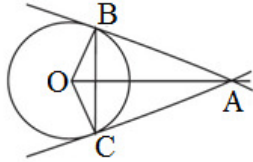
137. A (3, -5) ਅਤੇ B (-4, 9) ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰੇਖਾਖੰਡ ਨੂੰ P (1, -1) ਕਿਸ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਵੰਡਦਾ ਹੈ ?

- (1) 2 : 7
- (2) 2 : 5
- (3) 5 : 2
- (4) 7 : 5

138. If radii of bases of a cylinder and a cone is same and also height of both are same then ratio of volume of cylinder to volume of cone is :

- (1) 2 : 1                      (2) 3 : 1  
(3) 4 : 3                      (4) 3 : 2

139. In given figure AB and AC are tangent lines drawn from an exterior point A to a circle with centre O, if  $AB = BC$ , then value of  $\angle AOB$  is :



- (1)  $60^\circ$                       (2)  $120^\circ$   
(3)  $90^\circ$                       (4)  $30^\circ$

140. If  $\cos^4 \theta - \sin^4 \theta = \frac{2}{3}$ , then  $2\cos^2 \theta - 1$  is equal to

- (1) 0                              (2) 1  
(3)  $\frac{2}{3}$                               (4)  $\frac{3}{2}$

141. Diameter of wheel is  $\frac{14}{11}$  m. How many revolutions will wheel make to cover a distance of 8 km ?

- (1) 1000                      (2) 1500  
(3) 2000                      (4) 1700

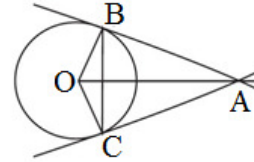
142. A Jar contains 24 marbles, some are green and some are blue. If a marble is drawn at random from the Jar, the probability that is green is  $\frac{2}{3}$ . Find number of blue marbles in the Jar :

- (1) 8                              (2) 6  
(3) 16                              (4) 18

138. ਜੇ ਇੱਕ ਵੇਲਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ੰਕੂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਦਾ ਅਰਧ ਵਿਆਸ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਦੋਨਾਂ ਦੀ ਉਚਾਈ ਵੀ ਸਮਾਨ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੇਲਣ ਅਤੇ ਸ਼ੰਕੂ ਦੇ ਆਇਤਨ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ :

- (1) 2 : 1                      (2) 3 : 1  
(3) 4 : 3                      (4) 3 : 2

139. ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ AB ਅਤੇ AC ਕੇਂਦਰ O ਵਾਲੇ ਚੱਕਰ ਦੀਆਂ ਬਾਹਰੀ ਬਿੰਦੂ A ਤੋਂ ਖਿੱਚੀਆਂ ਸਪਰਸ਼ ਰੇਖਾਵਾਂ ਹਨ ਜੇ  $AB = BC$  ਹੋਵੇ ਤਾਂ  $\angle AOB$  ਦਾ ਮੁੱਲ :



- (1)  $60^\circ$                       (2)  $120^\circ$   
(3)  $90^\circ$                       (4)  $30^\circ$

140. ਜੇਕਰ  $\cos^4 \theta - \sin^4 \theta = \frac{2}{3}$  ਤਾਂ  $2\cos^2 \theta - 1$  ਦਾ ਮੁੱਲ :

- (1) 0                              (2) 1  
(3)  $\frac{2}{3}$                               (4)  $\frac{3}{2}$

141. ਇੱਕ ਪਹਿਏ ਦਾ ਵਿਆਸ  $\frac{14}{11}$  ਮੀ ਹੈ। 8 ਕਿ.ਮੀ. ਦੂਰੀ ਤਹਿ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਆ ਕਿੰਨੇ ਚੱਕਰ ਲਗਾਏਗਾ ?

- (1) 1000                      (2) 1500  
(3) 2000                      (4) 1700

142. ਇੱਕ ਜਾਰ ਵਿੱਚ 24 ਬੰਟੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਹਰੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਨੀਲੇ ਹਨ। ਜੇ ਇੱਕ ਬੰਟੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਦੇਖੇ ਜਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੱਢੇ ਗਏ ਬੰਟੇ ਦੇ ਹਰੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ  $\frac{2}{3}$  ਹੈ। ਜਾਰ ਵਿੱਚ ਨੀਲੇ ਬੰਟਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੱਸੋ ?

- (1) 8                              (2) 6  
(3) 16                              (4) 18

143. If  $x^2 + 5x + a$  and  $x^2 + 3x + b$  have a common root, then common root will be :

- (1)  $\frac{a+b}{2}$                       (2)  $\frac{a-b}{2}$   
 (3)  $\frac{b-a}{2}$                       (4)  $a + b$

144. The pair of equations  $2x + 3y = 12$  and  $6x + 9y = 48$  have :

- (1) Unique solution  
 (2) Two solutions  
 (3) No solution  
 (4) Infinite many solutions

145. In an A. P. 8th term is 12 and 12th term is 8, then 15th term is :

- (1) 19                      (2) 5  
 (3) 11                      (4) 15

146. If diameter of a circle is decreased by 20%, then how much percentage decrease in area of circle will be there ?

- (1) 40%                      (2) 36%  
 (3) 64%                      (4) 60%

147. If  $2^{x-y} = 64$  and  $3^{2x+y} = 27$ , then value of  $x$  will be :

- (1) 2                      (2) -1  
 (3) -3                      (4) 3

148. A number consists of two digits. The sum of both digits is 11. If 27 is added to the given number then digits interchange their places. What will be given number ?

- (1) 65                      (2) 47  
 (3) 83                      (4) 92

149. In quadrilateral ABCD,  $\angle B = 90^\circ$ ,  $\angle C - \angle D = 60^\circ$  and  $\angle A - \angle C - \angle D = 10^\circ$ , then smallest angle of this quadrilateral will be :

- (1)  $35^\circ$                       (2)  $25^\circ$   
 (3)  $50^\circ$                       (4)  $55^\circ$

143. ਜੇ  $x^2 + 5x + a$  ਅਤੇ  $x^2 + 3x + b$  ਦਾ ਇੱਕ ਮੂਲ ਸਾਂਝਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਂਝਾ ਮੂਲ ਹੋਵੇਗਾ ?

- (1)  $\frac{a+b}{2}$                       (2)  $\frac{a-b}{2}$   
 (3)  $\frac{b-a}{2}$                       (4)  $a + b$

144. ਸਮੀਕਰਨਾਂ  $2x + 3y = 12$  ਅਤੇ  $6x + 9y = 48$  ਦਾ :

- (1) ਇੱਕ ਹਲ ਹੈ  
 (2) ਦੋ ਹਲ ਹਨ  
 (3) ਕੋਈ ਹਲ ਨਹੀਂ  
 (4) ਅਨੰਤ ਹਲ ਹਨ

145. ਜੇ ਕਿਸੇ ਅੰਕ ਗਣਿਤਕ ਲੜੀ ਦਾ 8ਵਾਂ ਪਦ 12 ਅਤੇ 12ਵਾਂ ਪਦ 8 ਹੈ ਤਾਂ 15ਵਾਂ ਪਦ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ?

- (1) 19                      (2) 5  
 (3) 11                      (4) 15

146. ਜੇ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਦੇ ਵਿਆਸ ਵਿੱਚ 20% ਦੀ ਕਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਚੱਕਰ ਦੇ ਖੇਤਰਫਲ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਮੀ ਆਵੇਗੀ ?

- (1) 40%                      (2) 36%  
 (3) 64%                      (4) 60%

147. ਜੇ  $2^{x-y} = 64$  ਅਤੇ  $3^{2x+y} = 27$  ਹੈ ਤਾਂ  $x$  ਦਾ ਮੂਲ :

- (1) 2                      (2) -1  
 (3) -3                      (4) 3

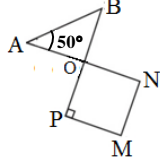
148. ਦੋ ਅੰਕ ਵਾਲੀ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਅੰਕ ਦਾ ਜੋੜ 11 ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ 27 ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅੰਕ ਅਪਣਾ ਸਥਾਨ ਬਦਲ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਦਿੱਤੀ ਸੰਖਿਆ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ ?

- (1) 65                      (2) 47  
 (3) 83                      (4) 92

149. ਚਤੁਰਭੁਜ ABCD ਵਿੱਚ  $\angle B = 90^\circ$ ,  $\angle C - \angle D = 60^\circ$  ਅਤੇ  $\angle A - \angle C - \angle D = 10^\circ$  ਹੈ। ਇਸ ਚਤੁਰਭੁਜ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਕੋਣ ਦਾ ਮਾਪ ਹੋਵੇਗਾ ?

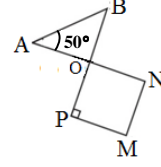
- (1)  $35^\circ$                       (2)  $25^\circ$   
 (3)  $50^\circ$                       (4)  $55^\circ$

150. In given figure  $OP \parallel NM$  and  $ON \parallel PM$  if  $\angle OAB = 50^\circ$ , then Measure of  $\angle OBA$  is :



- (1)  $90^\circ$                       (2)  $50^\circ$   
 (3)  $40^\circ$                       (4)  $45^\circ$
151. Where did Chernobyl incident take place ?  
 (1) In America            (2) In India  
 (3) In Japan                (4) In Ukraine
152. How much time is advance of India's standard time as compared to Greenwich time ?  
 (1) Half and 5 hours  
 (2) Half and 7 hours  
 (3) Half and 9 hours  
 (4) Half and 10 hours
153. Which is the example of National resources ?  
 (1) Minerals  
 (2) Water resources  
 (3) Forest and Wildlife  
 (4) All of the above
154. Which is *not* the Himalayan ranges ?  
 (1) Rakshposhi            (2) Dafla  
 (3) Jaskar                  (4) Nilgiri
155. Where did take place Earth conference in Rio-de-Janeiro ?  
 (1) In 1990                (2) In 1992  
 (3) In 1991                (4) In 1995
156. Which is the top point of Indian peninsular plateau ?  
 (1) Visakhapatnam  
 (2) Meghalay  
 (3) Kanyakumari  
 (4) Punjab

150. ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ  $OP \parallel NM$  ਅਤੇ  $ON \parallel PM$  ਹੈ।  $\angle OAB = 50^\circ$  ਹੋਵੇ ਤਾਂ  $\angle OBA$  ਦਾ ਮਾਪ :



- (1)  $90^\circ$                       (2)  $50^\circ$   
 (3)  $40^\circ$                       (4)  $45^\circ$
151. ਚਰਨੋਬੇਲ ਪਰਮਾਣੂ ਕਾਂਡ ਕਿੱਥੇ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ ?  
 (1) ਅਮਰੀਕਾ                (2) ਭਾਰਤ  
 (3) ਜਾਪਾਨ                  (4) ਯੂਕਰੇਨ
152. ਭਾਰਤ ਦਾ ਮਾਨਕ ਸਮੇਂ ਗਰੀਨ ਵਿੱਚ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਿੰਨਾ ਅੱਗੇ ਹੈ ?  
 (1) ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਘੰਟੇ  
 (2) ਸਾਢੇ ਸੱਤ ਘੰਟੇ  
 (3) ਸਾਢੇ ਨੌ ਘੰਟੇ  
 (4) ਸਾਢੇ ਦਸ ਘੰਟੇ
153. ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਾਧਨ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਕਿਹੜੀ ਹੈ ?  
 (1) ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ  
 (2) ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤ  
 (3) ਜੰਗਲ ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ  
 (4) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ
154. ਕਿਹੜੀ ਪਰਬਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹਿਮਾਲਿਆਈ *ਨਹੀਂ* ਹੈ ?  
 (1) ਰਕਸ਼ਪੋਸ਼ੀ                (2) ਡਫਲਾ  
 (3) ਜਸਕਰ                  (4) ਨੀਲਗਿਰੀ
155. ਰੀਓ-ਡੀ-ਜਨੇਰੋ ਬਰਾਜ਼ੀਲ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਸੰਮੇਲਨ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ?  
 (1) 1990                      (2) 1992  
 (3) 1991                      (4) 1995
156. ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪੀ ਪਠਾਰ ਦਾ ਸਿਖਰ ਬਿੰਦੂ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ?  
 (1) ਵਿਸ਼ਾਖਾਪਟਨਮ  
 (2) ਮੇਘਾਲਿਆ ਬਾਈ  
 (3) ਕੰਨਿਆ ਕੁਮਾਰੀ  
 (4) ਪੰਜਾਬ

157. How many species of creatures found in our country ?

- (1) 81000 (2) 91000  
(3) 51000 (4) 31000

158. What is the any another name of bari doab ?

- (1) Malwa (2) Chajj  
(3) Naili (4) Majha

159. Which river works as a border between Hindustan and Pakistan these days ?

- (1) River Ravi (2) River Chenab  
(3) River Beas (4) River Satluj

160. In how many parts in divided Punjab as Geographical point of view ?

- (1) Four (2) Three  
(3) Five (4) Six

161. The poets were in which category in the Muslim society ?

- (1) High class (2) Lower class  
(3) Middle class (4) None of the above

162. When did Delhi make the capital of India ?

- (1) In 1911 (2) In 1930  
(3) In 1940 (4) In 1935

163. When did tennis court oath take in France ?

- (1) In 4th July 1789  
(2) In 20th June 1789  
(3) In 4th August 1789  
(4) In 5th January 1789

164. Where did Syed Jalaluddin live ?

- (1) In Sirhind (2) In Amritsar  
(3) In Ludhiana (4) In Samana

165. Who become the heir of Maharaja Ranjit Singh ?

- (1) Mohar Singh (2) Chet Singh  
(3) Khadak Singh (4) Sahib Singh

157. ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ?

- (1) 81000 (2) 91000  
(3) 51000 (4) 31000

158. ਬਾਰੀ ਦੁਆਬ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਨਾਮ ਹੈ ?

- (1) ਮਾਲਵਾ (2) ਚੱਜ  
(3) ਨੈਲੀ (4) ਮਾਝਾ

159. ਅੱਜ ਕੱਲ ਹਿੰਦ ਪਾਕ ਸੀਮਾ ਦਾ ਕੰਮ ਕਿਹੜਾ ਦਰਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ?

- (1) ਰਾਵੀ ਦਰਿਆ (2) ਚਨਾਬ ਦਰਿਆ  
(3) ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ (4) ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ

160. ਭੂਗੋਲਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ?

- (1) ਚਾਰ (2) ਤਿੰਨ  
(3) ਪੰਜ (4) ਛੇ

161. ਲੇਖਕ ਮੁਸਲਿਮ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਸਨ ?

- (1) ਉੱਚ ਵਰਗ (2) ਨਿਮਨ ਵਰਗ  
(3) ਮੱਧ ਵਰਗ (4) ਕੋਈ ਨਹੀਂ

162. ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਕਦੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ?

- (1) 1911 (2) 1930  
(3) 1940 (4) 1935

163. ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਟੈਨਿਸ ਕੋਰਟ ਸੋਂ ਕਦੋਂ ਚੁੱਕੀ ਗਈ ?

- (1) 4 ਜੁਲਾਈ 1789 ਈਸਵੀ  
(2) 20 ਜੂਨ 1789 ਈਸਵੀ  
(3) 4 ਅਗਸਤ 1789 ਈਸਵੀ  
(4) 5 ਜਨਵਰੀ 1789 ਈਸਵੀ

164. ਸਈਅਦ ਜਲਾਲੂਦੀਨ ਕਿੱਥੋਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ?

- (1) ਸਰਹੰਦ ਦਾ (2) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ  
(3) ਲੁਧਿਆਣੇ ਦਾ (4) ਸਮਾਣੇ ਦਾ

165. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਕੌਣ ਬਣਿਆ ?

- (1) ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ (2) ਚੇਤ ਸਿੰਘ  
(3) ਖੜਕ ਸਿੰਘ (4) ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ

166. When did Bolshevik or first socialist revolution happen in Russia ?

- (1) In 1918 (2) In 1917  
(3) In 1919 (4) In 1920

167. When did Bangladesh establish ?

- (1) In 1975 (2) In 1978  
(3) In 1971 (4) In 1968

168. How many members elected by Rajpal in the legislative council ?

- (1)  $\frac{1}{6}$  (2)  $\frac{1}{8}$   
(3)  $\frac{1}{2}$  (4)  $\frac{1}{3}$

169. Which country gave the motivation to adopt parliamentary democratic system ?

- (1) England (2) France  
(3) Germany (4) China

170. Who said the democratic government is of the people for the people and by the people ?

- (1) Washington (2) Lincoln  
(3) Lenin (4) Jefferson

171. What is the motto of India's foreign policy ?

- (1) Secularism  
(2) Economic development  
(3) Foreign policy  
(4) Non aligned

172. Which is *not* the union territory of the following ?

- (1) Rajasthan (2) Delhi  
(3) Chandigarh (4) Puducherry

173. Who has the right to increase and decrease the counting of the judges of supreme court ?

- (1) Prime Minister  
(2) Opposition  
(3) Rashtrapati  
(4) Rajpal

166. ਰੂਸ ਵਿੱਚ ਬੋਲਸ਼ੇਵਿਕ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਕਦੋਂ ਹੋਈ ?

- (1) 1918 ਈਸਵੀ (2) 1917 ਈਸਵੀ  
(3) 1919 ਈਸਵੀ (4) 1920 ਈਸਵੀ

167. ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਦੋਂ ਹੋਈ ?

- (1) 1975 (2) 1978  
(3) 1971 (4) 1968

168. ਵਿਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਕਿੰਨੇ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ?

- (1)  $\frac{1}{6}$  (2)  $\frac{1}{8}$   
(3)  $\frac{1}{2}$  (4)  $\frac{1}{3}$

169. ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦੀ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ ?

- (1) ਇੰਗਲੈਂਡ (2) ਫਰਾਂਸ  
(3) ਜਰਮਨੀ (4) ਚੀਨ

170. ਇਹ ਕਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਜਨਤਾ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ?

- (1) ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਨੇ (2) ਲਿੰਕਨ ਨੇ  
(3) ਲੈਨਿਨ ਨੇ (4) ਜੈਫਰਸਨ ਨੇ

171. ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਦੱਸੋ ?

- (1) ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ (2) ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ  
(3) ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ (4) ਗੁੱਟ ਨਿਰਪੇਖਤਾ

172. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਖੇਤਰ *ਨਹੀਂ* ਹੈ ?

- (1) ਰਾਜਸਥਾਨ (2) ਦਿੱਲੀ  
(3) ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (4) ਪੁੱਡੂਚੇਰੀ

173. ਸਰ ਉਹ ਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਾਉਣ ਤੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸ ਕੋਲ ਹੈ ?

- (1) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ  
(2) ਵਿਰੋਧੀ ਦਲ ਕੋਲ  
(3) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੋਲ  
(4) ਰਾਜਪਾਲ ਕੋਲ

174. How many total High Courts in the whole country ?

- (1) 20 (2) 25  
(3) 23 (4) 27

175. With whom is related to Indian Government fiscal policy ?

- (1) income of the government  
(2) with the expenditure of the government  
(3) with the demand and supply  
(4) with the balance of payment

176. Give the example of direct tax :

- (1) expenditure tax  
(2) income tax  
(3) sales tax  
(4) petrol tax

177. What is ADS ?

- (1) Academy of Development Science  
(2) Academy of Diplomatic Science  
(3) Academy of Defaulter Science  
(4) Academy of Debenture Science

178. In which sector trade, transportation, communication and banking services fall ?

- (1) in primary sector  
(2) in 3rd sector  
(3) in secondary sector  
(4) None of these

179. What is the full form of GDP ?

- (1) Total Foreign Production  
(2) Total Income  
(3) Total Production  
(4) Gross Domestic Product

180. What is the formal source of debt ?

- (1) Cooperative (2) Relatives  
(3) Money lenders (4) Traders

174. ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਹਨ ?

- (1) 20 (2) 25  
(3) 23 (4) 27

175. ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੌਦਰਿਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੈ ?

- (1) ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲ  
(2) ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚ ਨਾਲ  
(3) ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਪੂਰਤੀ ਨਾਲ  
(4) ਭੁਗਤਾਨ ਬਾਕੀ ਨਾਲ

176. ਪ੍ਰਤੱਖ ਕਰ ਦੀ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਨ ਦਿਓ :

- (1) ਖਰਚ ਕਰ  
(2) ਆਮਦਨ ਕਰ  
(3) ਵਿਕਰੀ ਕਰ  
(4) ਪੈਟਰੋਲ ਕਰ

177. ADS ਕੀ ਹੈ ?

- (1) ਅਕੈਡਮੀ ਆਫ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਸਾਇੰਸ  
(2) ਅਕੈਡਮੀ ਆਫ ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਸਾਇੰਸ  
(3) ਅਕੈਡਮੀ ਆਫ ਡਿਫਾਲਟਰ ਸਾਇੰਸ  
(4) ਅਕੈਡਮੀ ਆਫ ਡਿਬੈਂਚਰ ਸਾਇੰਸ

178. ਵਪਾਰ, ਆਵਾਜਾਈ, ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਆਦਿ ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ?

- (1) ਪ੍ਰਾਰਥਮਿਕ ਖੇਤਰ  
(2) ਤੀਜਾ ਖੇਤਰ  
(3) ਸੈਕੰਡਰੀ ਖੇਤਰ  
(4) ਕੋਈ ਨਹੀਂ

179. GDP ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ ?

- (1) ਕੁੱਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਉਤਪਾਦ  
(2) ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ  
(3) ਕੁੱਲ ਉਤਪਾਦ  
(4) ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ

180. ਸਾਖ ਦਾ ਰਸਮੀ ਸਰੋਤ ਕੀ ਹੈ ?

- (1) ਸਹਿਕਾਰੀ (2) ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ  
(3) ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ (4) ਵਪਾਰੀ

**ROUGH WORK / ਕੱਚਾ ਕੰਮ**